

КИШЛОК

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ИЖТИМОЙ-ИҚТИСОДИЙ ГАЗЕТАСИ
1974 йил 1 январдан чиқа бошлаган

ЖАЁТИ

МУАССИСЛАР ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ КИШЛОК ВА СУВ ХЎЖАЛИГИ ВАЗИРЛИГИ, «ЎЗМЕВАСАБЗАВОТУЗУМСАНОАТ» УЮШМАСИ 1997 йил 7 январь. Сешанба № 2 (5.775). Сотувда эркин нархда

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИНИНГ ФАРМОНИ

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ВАЗИРЛАР МАҲКАМАСИ ХУЗУРИДА ЎЗБЕКИСТОН КИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИ ИЛМИЙ-ИШЛАБ ЧИҚАРИШ МАРКАЗИНИ ТАШКИЛ ЭТИШ ТЎҒРИСИДА

Кишлоқ хўжалиги фанининг ишлаб чиқариш билан алоқасини мустахкамлаш, бозор иқтисодига утиш шароитларида кишлоқ хўжалиги ишлаб чиқаришнинг самардорлигини оширишда илмий муассасаларнинг роли ва масъулиятини кучайтириш, республика агрономот мажмуидидаги ишловларни жалдлаштириш мақсадида:

1. Ўзбекистон Кишлоқ хўжалиги фанлари академияси уюмий йиғилишининг уни Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси хузуридаги Ўзбекистон Кишлоқ хўжалиги илмий-ишлаб чиқариш марказига айлантириш тўғрисидаги тасдиқ қабул қилинсин.

Белгиланган тартибда, Ўзбекистон Кишлоқ хўжалиги илмий-ишлаб чиқариш маркази:

3. Куйиладилар Ўзбекистон Кишлоқ хўжалиги илмий-ишлаб чиқариш марказининг асосий вазифалари ҳисоблансин:

Витаминиз ва жаҳон илмий-фани ва амалиётининг энг яхши ютуқларидан тўлақон фойдаланишни ҳисобга олган ҳолда республика агрономот мажмуидини энг муҳим муаммолари бўйича илмий тадқиқотларни ташкил этиш. Уларнинг натижаларини кишлоқ хўжалигининг самардорлигини яна-

ла ошириш мақсадида кишлоқ хўжалиги ишлаб чиқаришга жорий этиш;

суғориладиган ва лалми ерларнинг унумдорлигини ҳамда самардорлигини оширишнинг илмий-устулубий асосларини ишлаб чиқиш, кишлоқ хўжалиги экин-ларига ишлов беришнинг, чорва моллари ва парранда устиришнинг ер ва сув ресурсларидан оқилона фойдаланишнинг ресурсларини тежовчи технологияларни жорий этиш;

селекция ва уруқчилик, инвтилик иши соҳасидаги тадқиқотларнинг кенгайтириш, селекцияга оид ютуқларини сиёб қилиш ва муҳофизат қилиш;

илмий тадқиқотлар соҳасида шартнома муносабатларини ривожлантириш, туғилган ишланмаларни кишлоқ хўжалиги ишлаб чиқаришга жорий қилиш учун илмий ҳолимлар ва мутахассисларнинг манфаатдорлигини ҳамда масъулиятини рағбатлантиришни чора-тадбирларни ишлаб чиқиш;

Кишлоқ ва сув хўжалиги иқтисодий ислохотларини чуқурлаштириш, юқори самарали, ижтимоий йўналишдаги кўп ушталли иқтисодиётни шакллантириш, тежовчи ишлаб чиқарувчиларнинг иқтисодий мустақиллигини кенгайтириш, хўжалик ичидаги

муносабатлар механизмни такомиллаштириш, кишлоқда хусусий тадбиркорликни ва кичик бизнесни шакллантириш муаммоларини ҳал этиш йўллариини ишлаб чиқиш;

юқори унум билан ишлайдиган, мустахкам ва тежамкор кишлоқ хўжалиги машиналари ва механизмларини янги турларини яратиш ва жорий этиш;

экинлик сугориб келинмаётган ерларнинг мелiorатив ҳолини яхшилаш ва реконструкция қилишнинг илмий асосларини ишлаб чиқиш ва жорий этиш, янги ерларни ўзлаштириш, сугоришнинг илгор усулларини ва сувни тежовчи технологияларни жорий этиш;

кишлоқ хўжалигини ташкил этиш ва юритишнинг жаҳон илгор тажрибасини урганчи ва ижодий қўлини, халқаро ва хорижага етказчи илмий-тадқиқот марказлари билан ҳамкорликни ривожлантириш;

республикада ва хорижада кишлоқ ва сув хўжалиги раҳбарлари ва мутахассисларини қайта тайёрлаш ҳамда уларнинг малакасини оширишнинг ташкил этишда қатнашиш;

4. Илмий-тадқиқот тадқиқотларининг кишлоқ хўжалиги товар ишлаб чиқарувчилари билан алоқаларини мустахкамлаш ва илмий-техник ишланмаларни ҳаёта самарали жорий этиш мақсадида Қорақалпоғистон Республикасида ва вилоятларда Ўзбекистон Кишлоқ хўжалиги илмий-ишлаб чиқариш марказининг бўлимлари тuzилсин.

5. Соёбқ Ўзбекистон Кишлоқ хўжалиги фанлари академиясининг ҳаққий аъзолари ва мухбир аъзоларининг амалдаги бирча имтиёзлари, шу жумладан, гонорарлари сақлаб қолинсин.

6. Ўзбекистон Республикаси Фанлари Академиясига академия тарқибидида кишлоқ хўжалиги фанлари бўлимини ташкил этиш тавсия этилсин.

7. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 1991 йил 11 июлдаги 218-сон фармонида ушунинг йўқотган, деб ҳисоблансин.

8. Вазирлар Маҳкамаси икки ҳафта муддатда Ўзбекистон Кишлоқ хўжалиги илмий-ишлаб чиқариш маркази фаолиятини ташкил этиш масалаларини ўзлаштириш қарор қабул қилинсин.

Ўзбекистон Республикаси Президентини И. КАРИМОВ.
Тошкент шаҳри,
1997 йил 6 январь.

ЧОРВАЧИЛИК ЎҒАЙ СОҲАМИ?

Қорақалпоғистон Республикаси ва Жиззах вилоятида мазкур тармоқ издан чиққанлигининг туб сабаблари

Республикада чорвачиликни ривожлантириш учун шароитлар яратилган. Ҳозирги кунда хўжаликларда парваришланаётган барча турдаги моллар насли еки насли яхшиланган жониворлардир. Уларни сақлаш имконини берувчи қувватлар ҳам барпо этилган. Бахтга қарши сунти йилларда мавжуд имкониятлардан умумий фойдаланилмаётганлиги, озуқа захирасини мустахкамлашга кўп жойларда масъулиятчилик билан енгиллаштирилган оқибатда туқ сони, маҳсулдорлик кескин камайиб кетмоқда. Агар 1990 йилда республикадаги барча хўжаликларда (аҳолидан ташқари) 1.677 минг бош қорамол мавжуд бўлган бўлса, 1995 йил якунига кура уларнинг сони 312 минг бошга, қўй-эчкилар 984 минг бошга, чучқалар 510 минг бошга камийди. Бир ситирдан олинган суг 2.576 килограммдан 1.685 килограммга тушиб қолди. Оқибат-натияжада тушт этиштириш ҳажми 138 минг тоннага (51 фоизга), суг этиштириш 385 минг тоннага (38 фоиз), туҳум 1.2 миллиард донага (75 фоиз) озаиди. Ташвишлики шуки, тармоқдаги курсаткиларнинг камайиши давом этмоқда. Бир йилнинг узидида ситирлар 64 мингтага, қўй-эчкилар 1.117 мингтага камайиб кетди.

Тушт этиштиришда жиддий муаммоларга дуч келинмоқда. Ваҳолакин, бу масалани ҳал этиш учун етарли ихтисослаштирилган бурдоқчилик корхоналари, комплекслар мавжуд. Бирок таъкидланганидек, озуқа этиштиришда панжа орасидан қаралаётганлиги, муҳим иш учун камқувват ерлар ажратилаётганлиги тараққиётга тўғаноқ бўлапти. Кишлоқ ва сув хўжалиги вазирлиги тизимидида 58 та қорамолларни бурдоқчилик боқиб хўжаликларига қорхоналарида 130 минг қорамол асраш мумкин. Амалда эса бор-йўғи 37 минг бош қорамол боқилмоқда. Демак, мавжуд қувватлардан фойдаланиш 28 фоиздан ошмапти. Асосий қазал яна шундаки, сувий қочириб пунктларини, баъзи мутахассисларнинг хизмат бурчиға муносабати, озуқадан тежаб-теграб фойдаланиш ҳам талабга жавоб берадими. Қўшма мутахассислар муаммоларини омиликорлик билан ҳал этиш урнига ҳамон узрли сабабларни рўқач қилиб келинмоқда.

«Узгўштсўтсанотия»га қарашли хўжаликлардаги қувватлардан фойдаланиш янада ачинарди. Энг ёмони муҳажга етмаган паст вазидати молларни суйиб юбориш ҳолини камайиш урнига қўлаймоқда. Масалан, тайерлов ташкилотларига топширилган қорамолларнинг уртача тирик вазини 1990 йилда 379 килограммни ташкил этган бўлса, 1995 йилда 306 килограммга тушиб қолди. Бу билан 30 минг қорамолни сақлаб қолиш имконияти бой берилди.

Чорвачиликда оғир вазият вужудга келишининг сабабларидан яна бири озуқа этиштирилган майдонларнинг қисқариши, сувни ерлардан ҳамон паст ҳосил олинмаётганлигидир. Сунти йилларда молларнинг қўқ, дағал, пиралли емишларига бўлган талаби 40-50 фоизга, аралаш етма бўлган талаби эса 12 фоизга қондирилмоқда. Баъзи хўжаликларнинг раҳбар ва мутахассислари асосий эътиборни пахтачилик, галлачиликка қаратиб, чорвачиликни утай соҳага айлантириб қўйди. Сунти йилларда беда майдонлари 683 минг гектардан 265 минг гектарга, маккажухори майдонлари 168 минг гектардан 68 минг гектарга тушиб қолганлиги дардустига чиққон бўлди. Ана шундай камчиликлар туфайли республика бўйича чорва молларининг қишлоқ даври учун (озуқа бирлиги) дағал ва ширалли озуқаларга бўлган талаби 45 фоизга таъминланди, холос. Сирдарёда бу курсаткич 27 фоизга, Жиззахда 34, Хоразм ва Андижонда 37, Намойида 39, Бухоро ҳамда Қашқадарё вилоятларида эса 43 фоизни ташкил этиди. Уринли савол туғилади: хўш, бу алфозда қандай қилиб туқ сонини ошириш, маҳсулдорликни кўпайтириш мумкин? Қишлоқ яхши утайди деб ким қаролат бера олади?

Қорақалпоғистон Республикаси хўжаликларидида чорвачиликка бўлган муносабат узгармапти. Молларни парваришлаш, озиклантириш, полини қайта тиклаш, жониворлар зотини яхшилаш каби долзарб масалаларда жиддий камчиликларга йул қўйилмоқда. Қўшма хўжаликларда озуқа этиштириш учун унумли ерлар ажратилмапти, ҳал қилувчи даяларда экинлар парвариши ўз ҳолига ташлаб қўйилмоқда. Соҳа ҳодимларини рағбатлантириш, уларнинг унумли ишлаб қўйишга ҳордиқ чикаришлари учун шартшароит яратиб барча ерда бирдек эмас. Натияжа ҳам шунга яраша.

Қорақалпоғистон Республикаси хўжаликларидида 1990 йилда 24 минг тоннадан ортиқ тушт, 40,6 минг тонна суг этиштирилган бўлса, 1995 йилга келиб тушт этиштириш 5,8 минг тоннага, суг 19 минг тоннага тушиб қолди. Хўжаликларда подани тиклаш, суний уруғлантириш ишлари ҳам ўз ҳолига ташлаб қўйилган. Эътибор қилинган, ўган йили бор-йўғи 15,3 минг бош бўзқўқ олинди. Бу 1990 йилга нисбатан икки марта камдир.

Мазкур республикада озуқа этиштириш учун етарли миқдорда сугориладиган ерлар бор. Бирок улардан фойдаланиш талабга мувофиқ жавоб берадими. Бир гектар унумдор ердан бор-йўғи 54 центнердан беда пичани, 57 центнердан сўс ўчун маккажухори кўкпосини, 50 центнердан лавлага олинганлигини қандай озиқлаш мумкин? Бу йилги қишлоқ оғир кечмоқда. Бонси масъулиятли мавсумга емиш жамғариш 1990 йилга нисбатан 67 минг тоннага камийтирилган бўлди. Бу мутасадди раҳбарларни ташвишга солинши, улар чорвачиликдаги камчи-

ликларни бартараф этиш учун аниқ тадбирларни амалга оширмоқлари лозим. Бой берилмаган имкониятлар, масъулиятсизликлар тоғ қаматга тушиши, чорвачиликни қайта ўнглаш учун йиллар керак бўлишини улар унутмасликлар лозим.

Мамлакатимиз Президентини халқ депутатлари Жиззах вилоят кенгаши сессиясида сузатган нутқларида вилоятда деҳқончилик ва чорвачиликдаги аҳолини адолатли таразда қаттиқ танқид қилинган. Қолоқчилик туб сабабларини аниқ-равшан қўрсатиб ўтилган. Чиндан ҳам бу ерда бошқа соҳалар қатори чорвачилик кескин орқага кетди. Тараққиётга тўғаноқ бўлаётган санасолорлик, ўзибўларчилик давом этмоқда. Утган йили 1990 йилга нисбатан қорамоллар бош сони вилоят бўйича 57,7 минг бошга, шу жумладан ситирлар 15,3 минг бошга камийди. Маҳсулдорлик ҳақида тағир-масо ҳам бўлади. Натияжалар ташли шунга курсатмоқдаки, иш олдига босиб ўрнига ҳамон орқага кетмапти. Демак, тармоқдаги қолоқчиликни ўнглаш юзасидан аниқ тадбирлар амалга оширилмапти. Улар ташкилотчилик ишлари билан мустахкамлашмаётганлиги сабабли қозғоқда қолмоқда.

Озуқа муаммосини ҳал қилмай туриб чорвачиликни юксалтириш мумкин эмас. Жиззахда эса утган йил давомида қорамолларнинг озуқига бўлган талаби 40 фоизга қондирилди, холос. Бу алфозда қишлоқдан қўнғил туқ, деб ким айта олади? Озуқа захирасини мустахкамлаш учун ер оз деб ҳеч ким бахона қилолмайди. Лекин шунга қарамай озуқа этиштириш учун ажратилган сугориладиган майдонлар 67 минг гектарга камийган. Боз устига мавжуд ерлардан фойдаланиш, экинлар ҳосилдорлигини оширишда ижобий силжишга эришилмапти. Бир гектар сугориладиган майдондан бор-йўғи 48 центнер беда пичани, 48 центнер сўс ўчун маккажухори поёси ва 10 центнер лавлага олинганлигини ҳеч нима билан оқлаб бўлмайди. Баъзи мутасадди раҳбарлар имкониятдан келиб чиқиб чорва қишлоқларга яхши тайерларлик қўриқ, лева ваъзонлик қилишади. Амалда эса утган йили вилоят бўйича қишлоқ учун жамғарилган емиш 1990 йилга нисбатан 157 минг тоннага камийиб кетди. Хулоса шуки, Қорақалпоғистон Республикаси, Жиззах вилоятининг мутасаддилари баҳоналарни йиғиштириб, чорвачиликни ривожлантириш ҳақида жиддий боз қотиришлари лозим. Ушунинг тап-суздан, баҳоналарни рўқач қилишдан қутулинмас экан, асло мақсадла эришиб бўлмайди.

Омон СОБИРОВ,
Ўзбекистон қишлоқ ва сув хўжалиги вазирлиги чорвачилик бошқармаси бошлиғи.

Мирғиёс ҚАЙОМОВ,
«Қишлоқ ҳаёти» шарҳловчиси.

РЕСПУБЛИКА ШТАБИ ЙИҒИЛИШИ

Бухоро вилоятининг Қоровулбозор туманида бунёд этилаётган нефтни қайта ишлаш заводи қурилиш республика штабининг йиғилиши бўлди. Уни Бош вазирнинг биринчи уринбосари И. Жўрабеков бошқарди.

Штаб йиғилишида утган 1996 йилда бажарилган ишлар таҳлил этилди. Йил давомида 7,5 миллиард сумлик капитал маблағ ўзлаштирилган, ишлар кузда тутилганидан илдамроқ бажарилгани қайд этилди. Корхона шу йилнинг биринчи яримдақ дастлабки маҳсулотини бера бошлайди, бу эса мамлакатимизда ёнгили мустақиллигига эришиш борасида муҳим қадам бўлади. Завод қурилиши якуниловчи босқичга кирган шу кунларда қурилишда иш жадал олиб борилади. Йиғилишда иншоотни фойдаланишга топиришга пухта ҳозирлик қилиш, иш сифати ва суратини янада ошириш зарурлиги татқиқланди.

Штаб йиғилишида республика Бош вазирининг уринбосарлари Р. Юнусов, Қ. Ҳаққулов, Бухоро вилояти ҳокими С. Ҳусенов қатнашди.

(ЎЗА).

Ангор туманидаги Қўн Тўлаков номли жамоа ҳўжалигида оғир ҳолатда қарам этиштирилди. Баҳриддин Исқандаров бошлиқ фермер хўжалиги аъзолари янги йил арафасида ўн тонна маҳсулотига шаҳар аҳолисига тортиқ қилишди. Далада ҳали 50 тоннадан зиёд қарам бор. Жамоа аъзолари совуқ туғунча уни йиғиштириб олиш ҳаракатида меҳнат қилинмоқда.

Утган йили фермер хўжалиги учун барқали бўлди. Давлатта 32 тонна пахта, 13 тоннага экин бугдой, 20 тонна сабзавот сотилди.

СУРАТДА: қишлоқ фуқаролари кенгаши оқсоқоли Бўри Тўхтамшиев (чапдан), хўжалик агроном Хўрама ва фермер Баҳриддин Исқандаровлар.

И. ХўҲАЕВ
олган сурат (ЎЗА).

Жорий йил учун утган кузда бир миллион гектарга бошқоқли галла экилди. Қўшма майдонларда экишдан олдин даладар минерал ва маҳаллий уғитлар билан озиклантирилди. Экинлардан бошлаб ниҳолларни ундириб олиш учун майдонлар сугоришди. Ҳозир асосий ерларда уруғлик тула ундириб олинди ва айни пайтда майсалар парваришланмоқда. Бундай жойлардан юқори ҳосил олиш имконияти катта.

Айрим сабабларга кура баъзи майдонлар сугорилмади. Бунинг устига кузги об-ҳавонинг қуруқ келиши натижада айрим пайкалларда ниҳоллар унумли. Улар Жиззах вилоятида 40 фоиз, Қашқадарёда 30 фоизни ташкил қилади. Уруғлик унмаган жойлар Навоий, Самарқанд, Сурхондарё, Сирдарё ва Тошкент вилоятларида ҳам бор.

Шуни айтиш зарурки, сугориладиган майдонлардаги чиқмаган уруғларни қуздан кеचирганимизда уларнинг аксарият қисми соғлом. Бундай жойларда қарорат кутарилиши билан сугоришни давом эттириш зарур. Шунда уруғлик тула унинг чиқди. Намгарчилик етарли бўлса майсалар унинг чиқши мумкин. Бундай ниҳоллар киш ва эрта баҳордаги намлик ҳамда иссиқликдан тез ривожланиди, туғилади. Яхши туғлаш ҳисобига юқори ҳосил олинади.

Унинг чиққан майсалар сугориш, туғлаш, найчалаш, туғлаш ва ҳосил туғлаш даврлари-

препаратдан гектарига 2-3 литр, парнерлан — 1,5 литр, 75 фоизли гранстардан гектарига 350-400 литр сув билан қушиб бутиш мумкин. Агротехника қоидалари бўйича бегона ут бостан майдонларини 1-2 мартаба кул билан утқ қилиш ҳам жула яхши натижа беради.

Ғўза орасига экилган тағланди туғ сони оқиб майдонлардан биримўчга кам. Шу боис майсалар ривожини жалдлаштириш, туғлаш жараянини қўлайлаштириш учун, киш ва эрта баҳорда қуён нуриларидан самарали фойдаланиш мақсадида фузаязорлар илмий бориға қул ку-

ҒАЛЛАКОРЛАРНИНГ ҲОЗИРТИ ДОЛЗАРБ ЮМУШЛАРИ

Тавсия

Бу йил сийрак бўлган галлазорларда бегона уларнинг кўп бўлиши қўйилмоқда. Уларнинг бир йиллик ва қўн йиллик турлари жула қўн. Утлар тез ривожланади, қўшяда ва туғроқдаги озуқа муаммоларига шерик бўлиб, ҳосилдорликни кескин пайсайтиради, устига-устак урим-йиғим ишларини қийинлаштиради. Улардан, айниқса шура, олабута, эшак шура қўн учрайди. Бегона утларга қарши курашни комплекс равишда амалга ошириш зарур. Баҳорда усимликнинг туғлаш фаасидан то найчалаш давригача гербицидларни танлаб, такрорий экинларга салбий таъсир этмайдиган турларини қўллаш бегона утларнинг кескин камайишига олиб келади.

Бунда қўйидаги гербицидларни тавсия этилади: 48 фоизли

ҒАЛЛАКОРЛАРНИНГ ҲОЗИРТИ ДОЛЗАРБ ЮМУШЛАРИ

чи билан йиғиштириб олиниши зарур. Ер музлаганда КИР-1,5 агрегати ердамида уларни майдалаб ташлаш ҳам яхши натижа беради.

Лалмидаги галланнинг аҳоли ҳам яхши эмас. Кузда намгарчилик жула кам бўлганлиги натижада деярли қўн майдонларда уруғлик унинг чиқмаган. Текширишлар шунга курсатдики, экинлар уруғларининг аксарияти соғлом турлиди. Намгарчилик, туғроқдаги иссиқлик етарли бўлгандагина улар унинг чиқши мумкин. Ҳозир мутахассислар ердамида экилган уруғларнинг соғломлигини аниқлаш зарур. Лалмида ҳосилдорликни оширишнинг йўлларидан бири баҳордаги сел ва булук сувларидан фойдаланишдир. Тажрибалар шунга курсатдики, агар улар би-

ҒАЛЛАКОРЛАРНИНГ ҲОЗИРТИ ДОЛЗАРБ ЮМУШЛАРИ

дан бир мартаба сугорилганда ҳосилдорлик 8-10 центнерга ошади. Бунинг учун сел ва булук сувларининг йўллари галлазорларга турғилаб қўйиш керак.

Сугориладиган ва лалмидаги сийраклашган майдонларда ниҳоллар туғини қўлайлаштириш учун баҳорда қўшимча экинни ташкил қилиш мумкин. Бунда шунга эдлан чиқармаслик зарурки, фақат баҳорда экин учун районлашган навлар керак. Агар кўзги навлар экинга яхши натижа берадими. Қўшимча экин мезери сувлида гектарига 80-100 килограмм, лалмида 50 килограмм атрофида белгиланиши мумкин.

Экинларда қоракўя, занг, ун шудринг, гелминтосиозига касалликлар учрайди. Бунга қарши вегетатив даярида 25 фоизли байleton еки дерезол кимевий моддасининг 0,5-1,0 килограммининг 50-75 литр сувга аралаштириб, бир гектарга сепилганда яхши фойда беради. Зараркунадалардан хумқали майсаларни қирқиб еса, зарарли хасвалар, ширалар ва трипслар майса ва доғни сугриб, ҳосилга пугур етказди. Буларга қарши кимевий моддалардан беш фоизли каратан, сувье альфа препаратларини гектарига 0,35-0,4 литр ишлатилган. Шу билан бирга галла майдонларини пайҳон қилмаслик ҳам ҳосилдорликни ошириш омилидир.

Ф. ОТАБОВЕВ,
иқтисод фанлари номзоди.
Х. ЮСУПОВ,
«Ғалла» илмий ишлаб чиқариш бирламаси бўлими мудири.

ҲИММАТ

Ҳосиён қишлоғи аҳолиси эндиликда бозор қилиш учун туман маркази, Хева шаҳри еки Ғозибод қишлоғига қатнаб юрмайдиган бўлди. Бу ерда янги бозор очилди. Уни тадбиркор Жуманиёв ота Раҳимов ўз маблағи ҳисобига қўриб берди. Бу ерда қўндалақ зарур моллар билан бир қаторда деҳқонлар етиштирган маҳсулотлар ва тадбиркорлар ишлаб чиқараётган буюмлар сотилмоқда. Қушқунир туманидаги «Ҳосиён» бозори Хоразм воҳасидаги бешинчи хусусий бозордир.

ҚУЛАЙЛИК

Хоразм тадбиркорлари, мулк эгалари, корхона ва ташкилотлар тул муносабатларини амалга ошириш борасида қатта қўлайликка эга бўлди. Бир йўла учта «Ғаллабанк», «Заминбанк» ва «Асакабанк»нинг вилоят бўлимлари янги бинога қўчиб ўтди. Уларда мижозларга тез ва қўлай хизмат қўриштириш учун барча шароит яратилган. «УДЭАУ» автоматбилини харид қилишни истаган кишилар «Асакабанк» бўлиmidан имтиёзли қарз олиши, унинг беминнат хизмати билан фойдаланиши мумкин.

Ислохот инсон хизматида

ЧОРВАДОРЛАР СУЛОЛАСИ

Сиз пуриқор тоғлар ва муҳазам кир-адирлар бағридаги хушхаво, табиати гузал Паркентда бўлганмикин? Бу ерда йил — ун икки ой дил тортар мангарадар кузги куннатида. Баҳорнинг мусоффо оқшомидоги юлдузларли сочилган қишлоқлар боғлари узумзорлар билан туташиб кетган. Куз илгамас кенгликларда галларзорлар барқ бўиб яшайди... Меҳнаткаш, тағти ва бир-бири меҳр-оқибатли одамлари бунёдкор, тайёрли. Туманда кут-барак яратин йўлида ҳормай-тоғмай захмат кечкертган пешқадимлар бисер. Биз «Бойқозон» халқ корпорациясининг сўт-товар фермасида ана шундай меҳнат соҳиблари билан танишдик.

Туман марказига кириваришда йўлнинг чап қанотида бурилсангиз, бу йўл сизни хужалик марказига элтди. Илордан унча олис бўлмаган мазкур ферма ҳам шу ҳудудга жойлашган. Ҳали манзилга етмасдан осмон билан бўйлашган тирай гарамлари кузга ташланди. Аввало олислардан кузга ташланган биргина тарамнинг ун илқ тассурутигини бойитди. Демак, чорвачиликка эътибор, ҳар қалай, яхши деган фикр ҳалинигиздан утади. Биз ферма жамоасининг ишлари билан танишдик, оғилда ҳам пундай эканлигига ишонч ҳосил қилдик.

Хамроҳимиз, хужалиқнинг еш мутахассисларидан бири — Баҳромжон Эргашев бизни ферма мудир Баҳодиржон Икромов билан таништирди. «Баҳодирнинг баҳоси «беш!» дегандай. «Марҳамат, ҳамма саволларингизга жавобни шу ферма мудир — Баҳодиржондан оласиз», дея биз билан хамроҳлик қилишга давом этди. Ферма остонасини дахлб, ичкарига қадим қўйишимиз билан селдикки, ҳамма еқ ораста, тоза. Айни пайт-

да фермада иш қилгани. Биз хамроҳларимиз билан бирига фермангиз айландик. — Фермада 1123 бош қора мол парвариланмоқда, — дейди Баҳодир Икромов биз билан суҳбатда. — Шунинг 340 боши соғин ситир. Жамоамиз Янги йилни қувончи натижалар билан кутиб олди. Утган йилнинг ун биринчи ойидек говмишларимиздан режалдаги 1050 тонна сўт соғиб олиниб, йил залворига сарҳисоб билан якулланди.

Туракуртон туманидаги «Шарқ юлдузи» жамоа хужалиғида чорвачилик кейинги икки-уч йил ичида шуҳратини йўқотганли. Очиги тармоқнинг айрим мутахассислари алмашган, иш юришмади. Устига устак еш-хашак таъқислиги сезилди. Хужалик раҳбарлари олдида муаммоларни бартараф этиш вазифаси турарди. Жамоа раҳбари бошқарув аъзолари билан маслаҳатлашди. Қўпчилик фермадаги урта бугин қадрларини янгилаш керак, деган фикрни айтди. Тумандаги «Намуна» ширкатлар уюшмаси фермасида

центнердан сервитаминкупоя олинди. Унинг 1200 тоннаси қишлоғга қолдирилди. Галданбушаган майдонлардан 120 гектарига экилган такорий маккажуҳорининг ҳар гектаридан 150 центнердан озуқа олинди. 187 тонна табиий лигнан жамгарилди. Хуллас, қишлиқ-қировли қуилар учун ҳар бир бош шартли молга 21 центнердан озуқа бирлиги тулланди.

мутахассисларга учрашиб, сўтга қайта ишлайдиган муъжаз завод олиб келинди. Дастхоналар урилатилди. Корхонада ишлайдиганлар ҳам ферманинг узидан топилди. Ҳозир Зулфия Имомалиева, Муҳайе Маматқулова ва уларнинг ҳамкасблари турдош корхоналарга бориб иш урганаяптилар. Жорий йил бошдан сўтга қайта ишлайдиган кичик завод ун хилга яқин маҳсулот бера бошлади. «Намуна», «Туркистон», Бобур номли, «Ўзбекистон», «Сохибкор», «Шарқ юлдузи» жамоа хужалиқлари фермалари ва хонадонлардаги ортиқча сўт мазкур корхонада қайта ишланапти. Унинг енидаги буш хоналардан бирига эса макорон ишлаб чиқарадиган дастхона урилатилди. Мазкур цехнинг маҳсулоти синондан утказилди. Бу ерда ойига 15 тоннадан уч хил макорон ишлаб чиқариш режалаштириляпти. Мутахассисларнинг таъқидлашчи, ушбу икки кичик корхона йилга 30 миллион сумлик маҳсулот ишлаб чиқаради.

ФЕРМА ЁНИДА КОРХОНА

ишлайтган Ҳакимжон Қодиров бош зоотехникликка таклиф этилди. Ҳакимжон енг шимариб ишга киришди. Фермадагилар ҳам уни қўллаб-қувватлашди. Қорамоллар бош сонини қупайтиришга киришилди. Экин майдонларидан оқилона фойдаланиш ҳисобига еш-хашакни қупайтириш вазифа қилиб қўйилди. Хуллас, насли қорамочиликка ихтисослаштирилган фермада аҳволни унлаш учун маҳсус дастур тузилди.

йили чорвачиликда йўл қўйилган ҳатолар тузатилди. Насли бузоқ етиштириш вазифаси ҳам муваффақиятли удаланмоқда. Утган йилнинг узида вилотдаги хужалиқларга 40 бош бузоқ етказиб берилди. Қора-ола зотли ситирларнинг ҳар бирдан утган йили 3,5 тоннагача сўт соғиб олинди. Мутахассислар ердамида бу зот Голландия уруги билан қочирилди. Агар бу ишлар охирига етса натижалар янада юксалади.

Айни пайтда чорвадорлар зиммасига маҳсулотни қупайтириш вазифаси қўйилган. Шу боис қора-ола зотли ситирлар 75 бошга қупайтирилди. Туттихон Рустомова, Жамилхон Эшонжоновалар утган йили ҳар ситирдан 3000 килограмдан сўт соғиб олишди. Ботиржон Ёқуббоев, Ботиржон Нейматов, Маҳкамбек Маниев, Мансуржон Нейматов, Шавкат Эргашев, Ёқубжон Рустамов каби ҳақматкашлар ҳам фидокорона меҳнат қилмоқдалар.

Шуни айтиш керакки, вилотда ҳар йили чорвачиликни унлаш, наслиликни яхшилаш, еш-хашак етиштиришни қупайтириш масалаларига бағишланган кургазмага семинарлар бўлиб утади. Аммо фойдаси кам. Бу бош зоотехникни ҳам уйлантирарди. У шу ишларга жиддий эътибор берди. 30 гектар ерга қанд жуҳори, маккажуҳори, соя аралаштириб экилиб, сифатли парвариланди. Гектаридан 650

бош зоотехникнинг айтишича, фермада 42 киши меҳнат қилади. Уларнинг турмуш шароитларини яхшилаш, унумли меҳнат қилишлари учун барча ишлар қилинмоқда. Сўт «Нихол» кичик корхонасига сотиларди. Унинг килограммига 8 сумдан ҳақ туланарди. Ҳакимжон Қодиров мутахассислар билан маслаҳатлашиб, бир ечимга келди. Қўп утмай ферма ҳудудидоги 200 квадрат метр буш етган бино таъмирланди. Тошкентга бориб Қишлоқ ва сув хужалиги вазирлиғидоги

А. КОРАБОВЕВ, «Қишлоқ ҳаёти» муҳбири.

Шаҳрихон туманидаги «Навнаво» жамоа хужалиғи чорвадорлари мавжуд имкониятлардан самарали фойдаланиб, маҳсулот етиштиришни қупайтириб бормоқдалар. Утган йилнинг ун бир ойида давлатга 32 тонна

МАҲСУЛОТ КАМАЙМАЯПТИ

гушт, 300 тонна серқаймоқ сўт топширилди. Киш фаслида ҳам маҳсулдорлик камайяпти. Ситирлардан 11 ойида 163 бош бузоқ олинди. Улар соғлом усмоқда. Моллар зотини ях-

шилашга алоҳида эътибор берилляпти. 38 бош зотли гунажин қушни хужалиқларга сотилди. Ҳозир фермада 607 бош қорамол меҳр билан парвариланмоқда. Киш мавсу-

мига пухта тайёргарлик қурилган. 350 тонна дағал хашак, 1100 тонна ширали озуқа жамгарилган. Ситир соғувчилардан Наима Аҳмедова, Барчиной Мирзоева, Лолахон Мир-

заҳоновалар ҳамкасбларига урناق бўлишляпти. Улар бир ситирдан кунига 8-9 килограмдан сўт соғиб оляпти. — Асосий вазифамиз молларни қишдан талофотсиз олиб чиқиш, — дейди ферма мудир Исмоилжон Ураимов. — Бунинг учун шарт-шароит бора.

Дехқончилигимиз заҳматкашлари

Дехқонни қувнатиб шивалаб емгир ега бошлади. Бугдой майсалари яшайдиган бўлди, ҳаёлидан утказди. Эргаш ака узид етилдиқ сезиб. Оёқ товушини эшитган таргил жойидан қуғалди. Эрта тонда молларга еш берил одагга айланган. Еш-атрофин эришиб беда хили тузди. Хонадон соҳиб охура емини соларкан говмушта меҳр билан куз югуртирди, шашпалабиз эркалаган бўлди. Ешиқдан шунга одаланган: ҳовлининг бир четида мобойлоглик турмас, кунгли жойига тунмайди. Зеро, ситир бош гунашдан сўт-қатиқ аримайли, касал нари юради. Хужалик раҳбари сифатида қанчалдан-қанча ондаларга мол соғиб олишда ерданлашган, хонадонларга баҳоди қудрат чорва озуқаси ажратилганлиги кунглини янада кутарди.

Дарвоза енига одалатилек «УАЗ» келиб тухтади. Машина узига тағти ва қадрон йўлдан бораркан одамларга меҳр билан ҳақ югуртирди. Муолишга келганида урлошди қулига тўтқазган бурсилоқ нон ва қаймоқни олиб таъмирчилар томон бурлиди. Кумкуртон туманидаги Сафар Бойматов номли хужалик ниҳоятда оғир шароитда иш юриятди. Юз оғи экинзор насослар ердамида сув ичади. Айрим ерларга олти кутарма насос орқали сув чиқади. Биттаси бузибса борма, деҳқон қунаб азият чекади. Шу боис раис Эргаш Жумаев таъмирчилар, мутахассисларни қулидан келганича эълозлайди, илгимосларини бажо келтирляди. Хафтада камда икки марта хузурларига ташириб бузориб қунигил овлайди.

Дастлаб иш бошлаганида ҳамма нарса чигаллашиб кетганди. Кишиллар бош-бошига қовушмайди. Бир вақтлар фидойи меҳнат эвазига барпо бўлган боғлардан файз кетган. Асосий тармоқ пахтачиликкаги натижалар ҳам қунигилдагилек эмасди. Ишлаб чиқаришда бой тақриба тушлаган, маҳаллий шароитни, одамларни яхши билган раис шийлонга энг баобру нурунийларни йлди. Хужаликда ишни йўлга қўйиш, барча соҳани бирлек ривожлантириш учун нима қилиш керак, деган савол атрофида очикчасига фикрлашиб олинди. Маълум бўлишчи, баъзи раҳбарларнинг совуққонлиги, масъулиятсизлиги одамларнинг ҳафсаласини тир қилган. Энг яхши заршунослар, соҳибкорлар ҳам номинатига ишлаб юришган.

— Ақиллар, — дея нурунийларга юзланди раис. — Сурхон воҳасига донги кетган сизлек табаррук инсонлар ишлайтган хужалик суралиб юрса, даромадин табино бўлмаса нима деган одам бўлдиқ. Бир вақтлар бамисоли жаннат бўлган боғлардаги ачинарли манзара наҳотки сизни ташвишга солмаса?!

бир дехқон, мутахассиснинг нимага қодирлигини яхши билди. Бир кун Қишлоқ Жураев ва Норқобил Сувоновларни кенашга чақирди. — Йигитлар, — деди раис самимий оҳангда. — Очиги сизлардан умидим катта. Нийтинг мустақиллигимизнинг беш йиллик туйғунга галла майлонларини уч баравар кенайтириш, ҳосилдорликни илгор жамолларга 60 центнерга етказиш. Сиз каби дарғалар қўллаб-қувватласангиз албатта ниятимизга етамиз. Қандай ердан бўлса биз тайёр.

ЧИНОР

Эргаш ака бироз тин олиб, таъсирчан оҳангда давом этди. — Бургага аччиқ қилиб, нима ютаёйсизлар? Маслаҳатим қулни-қулга берайлик. Дехқончиликка, боғдорчиликка қайтадан кут-барак бахш этайлик.

Ингилишда унга яқин нуруний сўз олиб раисни қўллаб-қувватлашди. Уша кундек 300 нафар кунглили боғ томушларга сафарбар бўлди. Республиканинг илгор хужалиқларидан турли хил мевади қушлар келтириб экилди. Боғ кенгайиб, қиска вақт ичида 1,5 минг гектарга етди. Саты-ҳаракат зое кетмади. 1994 йилда боғ ва тоқзорларда мул-қул ҳосил олинди. Эл дастурунига 3 минг тоннадан ортиқ ширин-шарбат узум етказиб берилди. Муваффақиятдан руҳланган боғбонлар таппабускор раис бошчилигида икки йилда бу кўрсаткични 5 минг тоннага етказиш учун ҳаракатчи бошлаб юборишди.

Эргаш ақани пахтачилик уйлантирарди. У уста заршунос Карши Сотмууролова ухшаган заҳматкашларга ишонарди. — Ука, — деди у маврудини топиб, — одамлар негалди пахтачиликдан мумай даромад олиб бўлмайди, деган нотугри фикрга бориб қолшган. Аввало бунгилардан илчи кучи қул. Қолареса унглиш, техникдан унгли фойдаланишмайди. Ешилди ҳақида гапирмасча ҳам бўлади. Шу боис маҳсулот танарики қимматга тушайпти. Илгимосим бош тажрибанли ишга солиб пахтачилик селдаромад тармоқ эканлигини неботласан. Нимаи-

Кийин дамларда Эргаш ақанинг билими, таъқилотчилиги қатъиятчилиги, талабқандлиги асқотди. Ислохотларни изчил амалда олишиб, қуйи бугин раҳбар ва мутахассислари сонини юзга еқкартирди. Шунинг узидан 600 минг сум тежалди. Ҳаётда истакнинг узи камлик қилди. Режаларни рублига чиқариш учун маблаг берди. Шу боис Э. Жумаев хужалик чунгаига пул туширидиган йуларни ахтари. Вақти келса айрим илорларнинг раҳбарлари билан таллашиб-тортишди. Бунелкорлик ишлари жонланди. Мактаблар, болалар боғчалари шароити яхшиланди. Маданий-маиший, савдо ва табиий хизмат қурсатиш муассасалари ишга тушди. Йилга 3 миллион донга шартли бунда консерва тайёрлайдиган корхона, пахта тозалаш заводи, дехлар бунел бўлди, тағирмоғилар турилляди.

Хужалиқнинг юки оғир. Хусусан 10 минг тонна сўтга етиштириш керак эди. Бу айтишганига осон. Сув таъқислиги, баъзи ерларнинг нооблиғи заршуносдан фидойилик, уга омиқорлик қурсатишни тақозо этарди. Саратон жабрамасида ҳосил туғунчаларини саклаб қолш учун ешу қари кеяро қунилуз гайрат қилди, ҳар бир ниҳол қалб қури, меҳр зисси билан ардоқланди. Раис йиним-теримда япти сафарбарлиқни таъминлай олди. Рузгор учун зарур бўлган ун, ет, макорон, гуруч каби неъматлар шийлонга келтирилиб тарқатилди. Теримчиларнинг иш ҳақи ҳар беш қунида далаинг узид берилди. Одамлар оқ олтин мавсумида мумай даромад олиш мумкинлигига ишонилган, бериб ишга киришдилар. Сўрат бир сония бушаптирилмади. Чулқувларлар садақоти тустайли хужалик бунча 10 минг тонна пахта топширилиб, мустақиллигимизнинг беш йиллик туйғига армуғон ҳозирланди. Шунингек 5 минг тонна мева-узум, 400 тонна шолч топширишга муваффақ бўлдиқ. Дехқончиликнинг узидан 60 миллион сум, пахтачиликдан эса 45 миллион сум фойда олинди. Чорвачилик жалад ривожланиш йўлига кирди.

— Эргаш Жумаев элим, юртим деб ениб яшаётган замонавий хужалик раҳбарларидан бири, — дейди Сурхондаш вилоти ҳокими Жура Норалиев. — У узининг қучли салоҳияти билан Сафар Бойматов номли хужалиқни воҳалати машғул хужалиқлардан бирига айлантирди.

ТАДБИРКОРГА МИНГ ТАНГА

Иқтисодий ислохотларни чуқурлаштириш, талбиркорлик билан иш юритиш давр талаби. Айниқса, бозор шароитида урта ва кичик корхоналар қуриш, улар иштини ривожлантириш, маҳсулот ишлаб чиқариш ҳажминини қупайтириш, сифатини яхшилаш муҳим аҳамиятга эга.

Қаҳрамон Болтаев кичик корхона очипдан олдин Касби туманиданги «Москва» жамоа-ширкат хужалиғи билан шартнома тузди. Энди тушган даромад ҳисобидан ой сайин хужаликка пул утказиб бермоқда. Усталар буюртмачилар иштини пухта бажаришга ҳаракат қилмоқдалар. Корхона ҳудудида аккумуляторларни таъмирлаш, шиналарни ямаш пехларни мавжуд. Унча мураккаб бўлмаган эҳтиёт қисмлар ҳам кичик корхона цехларида тайёрланапти. Отабек Болтаев, Ғофир Шарипов сингари қулигул усталар ишдан мижозлар мамнун.

ЯХШИ НИЯТ — ЁРТИ МОЛ

Бизнинг дехкон фермерлар уюшмаси бежиз «Қашқадар» деб аталади. Катта жамоамизда йил — ун икки ой тер тукаётган эъзоларнинг асосий қисми оммавий кучириш пайти — 50-йилларнинг бошларида Қашқадар вилоятининг қўшғина туманларидан Букага келишган. Улар шу ерда томир отиб, палат ёзишди. Матимиздан бахту қувонч тошдик, иззату обрўга эга бўлдик.

«Қашқадар» дехкон фермерлар уюшмасига раҳбарлик қилётганимга икки йил бўляпти. Асли мутахассислигим ҳисобчилик. Шу соҳада куп йиллар бошқа хужалик ва ташкилотларда ишладим. Тумандаги Барот Умаров жамоа хужалигида 26 йил ишлаган бўлсам, шунинг 17 йили мобайнида бош ҳисобчилик қилдим.

Хужалигимиз экин

майdonи — 945 гектар. 1996 йили 290 гектарда галла, 556 гектарда пахта етиштирилди. 39 гектар майдонда шולי ва 10 гектар ерда бошқа қишлоқ хужалик экинлари парвариш қилинди. Давлатга галла сотиш режаси 121 фойзга адо этилди. Пылда режаси 140 фойзга ташкил этилди. Аллоҳ меҳнатимизга барака берди. Ҳамма соҳалар бўйича режаларни урунлатиб юзимиз ёрут бўлди. Ҳосилдорлик 45—55 центнерга етди. Фермер хужалиги эъзолари, меҳнатта яраша рағбатлантирилди.

Янги — 1997 йилни аъло кайфият билан кутиб олдик. 285 гектар ерда кузги галламиз барқ уриб ривожланилди. Уруннинг «Енбош» ва «Интенсив» навларини танлаб экинмиз. Галла майсаларини сўтариб, озиклантираёلمиз.

Экинлардан бушган 500 гектар ер сифатли шудорланди. 6 та ҳайдов трактори унум билан ишлади. Бош

агрономимиз Бобоназар Турақуллов, бош муҳандис Ориф Жураев кузги-қишқи тадбирларни амалга оширишда бош-қош бўляпти.

Хужалигимиз ҳудудида Қўрғонтепа ва Қийикчи қишлоқлари мажбул. Уларнинг аҳолисини тоза ичимлик суви ва табиий газ билан таъминлаш тадбирлари амалга ошириляпти. Хужалик марказида тикув нехи очиш ниятида миз. Маиший хизмат кўрсатиш шахобчаси янги йил арафасида иш бошлади.

1997 йил ҳамма соҳаларда юксалиш йили булади. Шу эъзу ниятни тула амалга ошириш тарадудидамиз.

Норбой НОРМАТОВ, Бўка туманидаги «Қашқадар» дехкон фермер хужаликлари уюшмаси раиси.

«Қаршиқурилиш» бўлимининг 400 нафар ортиқ кудувичилари Қоруқобор нефтни қайта ишлаш заводи қурилишида фаол иштирок этиб келяптилар. Айни кунларда қурувчилар 3400 метрлик ичимлик суви қувурлари тортиш ишларини аяқуллаш арафасида. 2160 метр узунликдаги иссиқлик узатиш тортиқларини қуриш ҳам жалаллик билан олиб бориляпти.

СУРАТДА: 15-кўчада қурилиш қурувчи-монтажчилари Абдимурод Суёнов, Фарҳод Қоржовов ва Мамат Рушев.

Ш. ШАРОПОВ олган сурат.

БИОГУМУС ҲОҲУСИ

Ушанда у 8-синфда ўқирди. Даласи олиб келган хандалакдан туйиб егач, куп утмай қоринда қаттиқ оғриқ бошланди, исатмаси кутарилди.

«Тез ердэм»да етиб келган шифокорлар уни район касалхонасига етказишди. Ҳаёти хавф остида қолган Болтабойнинг атрофия қариндош-уруғлари тушланди. Шифокорлар бел боғлаб ажал билан олишди. Ниҳоят, боланинг ҳаёти сақлаб қолинди. Уша хандалакдан бир оз тотинган ойиси ҳам балолан зурга кутилди. Шу-шу Болтабой қатини ҳам пуфлаб ичадиган бўлиб қолди. Шу билан бирга табиатга қизиқиб, унга ихлос қуйди. Мактабни тамомлагандан кейин Тошкент тиббиёт институтининг доришунаслик қўлқетига ўқишга кирди. 1992 йилда олийгоҳни имтиезли диплом билан тамомлагач Гурлан ва Урганч туманларида гинеялардан дори тайёрловчи бўлиб ишлади. Шу-шу унинг фаолияти табиат бойликларидан инсон саломатлиги йулида фойдаланиш бўлиб қолди.

1991 йилнинг июль ойи эди. Тайёрагоҳ бекатида унинг назари қўлупнай кучатини сотиб утирган кекса аёлга тушиди.

Онаҳон:

— Шу кучатдан олиб кетинг, уелим, қўлупнай ейдиган оила табибга муҳтож бўлмайдди. Бу нав Америкадан олиб келинган, қирқ дарига шифо, яна бир хислати ҳамма минтақаларга мослаша олади.—деди.

У кучатдан иккита харид қилиб, уйга қайтди ва шу кунгек богига утказди.

Уша йили Болтабой ер тути кучатларини купайтириш билан шуғулланди. Келгуси йили у уша 2 тул ер тутини купайтириб ярим тоннагача мева етиштирди.

Ҳосил 1994 йилда 6 тонна, 1995 йилда 10 тоннага етди. Энг муҳими, Болтабой Мадаминов ер тути меvasини экологик соф ҳолда етиштирди. У минерал ўғит ишлатмайди.

Айни пайтда Болтабой Мадаминов Хонқа туманидаги Охунбобоев номили жамоа хужалигида фермер хужалигини бошқараяпти. У яна бир хайрли ишга қўл урди. Купдан буюн воҳа тулрогида экологик соф ҳолда маҳсулот етиштиришни, бу борадаги муаммоларни уйлаб юрарди. Шундай кунлардан бирида у Хонбод тумандаги «Дустлик» жамоа хужалигида Калифорния чувалчанги купайтирилган эшитиб қолди.

Б.Мадаминов ўз фермер хужалигида икки йилдан буюн минерал ўғит урнига биогурус ишлатаёпти. Натига қутилганидан ҳам яхши. Унинг хужалигида етиштириляётган ер тути купина касалликларга даво бўлса, томорқасида купаяётган Калифорния чувалчанги эса қишлоқ хужалик экинларидан минерал ўғит ишлатмасдан тоза маҳсулот олиш имконини бермоқда.

Биогурус солиб ўстирилган экинлар минерал ўғит ишлатилганга қараганда тезроқ ривожланиб, 2-4 баробар куп ҳосил бериши тажрибада аниқланган.

Эркин ЭРМАТОВ.

Қарор ва ижро

Республика Вазирлар Маҳкамасининг қишлоқ хужалик экинлари пайҳон қилинишига қарши курашни кучайтиришга доир қўшимча чора-тадбирлар туғрисидаги қарорини бажариш юзасидан Наманганда аниқ тадбирлар амалга ошириляпти. Бунга Турақуллов туманидаги Бобур номли жамоа хужалиги мисолида ҳам қуриш мумкин.

— Жами 331 гектар майдонга экинлан галла майсаларни барқ уриб усаёпти, — дейди бошқарув раиси уринбосари З. Восиев. — 1997 йилда хар гектар ердан 54 центнердан ҳосил олишни режалаштирганмиз. 920 тонна дон давлатга сотилди.

Мақсадга еришиш учун қишқи тадбирларни уюшқоқлик билан амалга оши-

ТАЪСИРЧАН ТАДБИРЛАР

раёямиз. Майсалар ҳозирча бир марта ўғитланиб, икки марта сўтирилди.

Вазирлар Маҳкамасининг юқориди тақидланган қарори фаоллар йигилишида атрофиялик муҳокама этилиб, 22 жойда муваққат постлар тузилди. Уларга бригада бошлиқлари, пудратчилар маъсул этиб бериқтилди. Бебаҳо бойлитимиз — галла экинлари пайҳон қилинишига қарши мурасис курашилмоқда. Фаоллар бир кун Б. Ҳожиакбаров раҳбар булган бригадада булганлариди ташвишли ҳолининг устидан чиқдилар. Бир неча қорамол экинларни пайҳон қилаётганди. Улар дарҳол галлазордан ҳайдаб чиқилди. Ҳисобчи Ю. Расулов гувоҳлигида далолатнома тузилди. Айбдорларга тегишли чора қурилди. Тумандаги «Турақуллов», «Ибрата», «Намуна», «Туркистон» хужаликлариди ҳам экинларни пайҳон қилинишидан сақлаш юзасидан аниқ тадбирлар амалга оширилмоқда.

Қ. НАБИЕВ.

СЕШАНБА, 7

- 6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонгги дам олиш дастури. 8.00—8.25 «Ахборот».
- 8.25 Республика газеталарининг шарҳи. 8.35 Болалар учун. «Янги йил қувончлари». 8.55 Биржа ва банк хабарлари.
- 9.15 «Морена Клара». Теле-сериял. 10.00 Янгиликлар. 10.05 «Замин фойлилари». Теле-сериял. 10.30 Инглиз тили. 11.00 «Бола бошидан...». 11.30 «Қамондаги қалб». Мусикий дастур. 12.00 УЗТВ хазинаси. Саид Аҳмад. «Фармон биби аразлади». А. Хидоятлов номидидаги Ўзбек Давлат драма театрининг спектакли.
- 14.00 Янгиликлар. 14.05—15.10 «Кенжагойдан қўрқ, эй ганим». Бадийий фильм.
- 17.55 Курсатувлар тартиби. 18.00 Янгиликлар. 18.10 «Улгайиш поғоналари». 18.30 Спорт. Спорт. Спорт. 18.50 «Хушнўх чехралар». 19.25 Янгиликлар. 19.30 «Ахборот» (рус тилида). 19.50 Янгиликлар. 19.55 «Алолат». Хукукий-публицистик курсатув. 20.15 Оқшом эртақлари. 20.25 Янгиликлар. 20.30 «Ахборот». 20.55 Янгиликлар. 21.00 Буюк келажак сари. 21.20 «Оҳанглардан таралган меҳр». 21.40 «Альманах-ТВ». 22.10 «Замон». 22.20 «Борже узуги». Теле-сериял. 22.30 «Мусикий саёхат». 22.35 «Ахборот». 22.40 «Оҳанглар ва Ўзлонлар». 00.15—00.25 «Ватан тимсоллари».
- 18.00 Янгиликлар. 18.10 Янгиликлар. 18.15 «Ерилотш». Мультфильм. 18.35 «Уч-тур». 18.45 «Дойчи Велле» тақдим этилди. 19.10 «Хусусийлаштириш: қадим бақалар». 19.25 Янгиликлар. 19.30 «Ахборот» (рус тилида). 19.50 Янгиликлар. 19.55 «Офисино» баридан чиққан фирибарлар». Теле-сериял. 20.25 Янгиликлар. 20.30 «Ахборот». 20.55 Янгиликлар. 21.00 «Санта-Барбара». Телевизион бадийий фильм. 21.50 «Зерикмай десангиз...». 22.10 Оҳанглар ва Ўзлонлар. 22.40—00.10 «Кинонигоҳ».
- 17.50 Янгиликлар. 17.55 Янгиликлар. 18.00 «Дебют». Телефильм. 18.25 «Дарбадар». Бадийий фильм. 3-серия.
- 7.30—9.00, 19.10—21.40 Россия жамоат телевидениеси.
- 21.40 Янгиликлар. 21.45 «Янги қурбон». Теле-сериял. 22.35 «Бодалигим утган уй». Телефильм.
- 23.00—23.35 Россия давлат телевидениеси.
- 23.35 Янгиликлар. 23.40—23.45 Янгиликлар.
- 17.10—18.45 Туркия телевидениеси.
- 18.45 «Мульткарусель». 19.00 «Дилнаво садолар». 19.30 «Гулдаста». 19.50 Янгиликлар. 19.55 «Безин мирас». 20.25 «Мусикий меҳмонхона». 20.55 «Мезон». 21.25 Янгиликлар. 21.30 «Тошкент оқшомида».

- 20.55 Янгиликлар. 21.00 Буюк келажак сари. 21.20 «Дилнаво садолар». 21.30 «Матрифатнома». 22.00 «15 лақиқа спорт ҳақида». 22.15 «Автолаам». 22.30 «Сир». 22.40 «Морена Клара». Теле-сериял. 23.25 Янгиликлар. 23.35 «Ахборот». 23.55 Тунги тароналар. 00.15—00.25 «Ватан тимсоллари».
- 18.00 Янгиликлар. 18.10 Янгиликлар. 18.15 «Ерилотш». Мультфильм. 18.35 «Уч-тур». 18.45 «Дойчи Велле» тақдим этилди. 19.10 «Хусусийлаштириш: қадим бақалар». 19.25 Янгиликлар. 19.30 «Ахборот» (рус тилида). 19.50 Янгиликлар. 19.55 «Офисино» баридан чиққан фирибарлар». Теле-сериял. 20.25 Янгиликлар. 20.30 «Ахборот». 20.55 Янгиликлар. 21.00 «Санта-Барбара». Телевизион бадийий фильм. 21.50 «Зерикмай десангиз...». 22.10 Оҳанглар ва Ўзлонлар. 22.40—00.10 «Кинонигоҳ».
- 17.50 Янгиликлар. 17.55 Янгиликлар. 18.00 «Дебют». Телефильм. 18.25 «Дарбадар». Бадийий фильм. 3-серия.
- 7.30—9.00, 19.10—21.40 Россия жамоат телевидениеси.
- 21.40 Янгиликлар. 21.45 «Янги қурбон». Теле-сериял. 22.35 «Бодалигим утган уй». Телефильм.
- 23.00—23.35 Россия давлат телевидениеси.
- 23.35 Янгиликлар. 23.40—23.45 Янгиликлар.
- 17.10—18.45 Туркия телевидениеси.
- 18.45 «Мульткарусель». 19.00 «Дилнаво садолар». 19.30 «Гулдаста». 19.50 Янгиликлар. 19.55 «Безин мирас». 20.25 «Мусикий меҳмонхона». 20.55 «Мезон». 21.25 Янгиликлар. 21.30 «Тошкент оқшомида».

- 18.15 «Ерилотш». Мультфильм. 18.35 «Киносайера». 19.15 «Бирлан бир имкон». 19.25 Янгиликлар. 19.30 «Ахборот» (рус тилида). 19.50 Янгиликлар. 19.55 «Офисино» баридан чиққан фирибарлар». Теле-сериял. 20.25 Янгиликлар. 20.30 «Ахборот». 20.55 Янгиликлар. 21.00 «Спорт қитъаси». 21.30 «Инбилармонлар». 22.00 «Дойчи Велле» оҳанглари ва Ўзлонлар. 22.40—00.10 «Кинонигоҳ».
- 17.50 Янгиликлар. 17.55 Янгиликлар. 18.00 «Шарқнинг етти тузали». Телефильм. 18.25 «Дарбадар». Бадийий фильм. 4-серия.
- 7.30—9.00, 19.10—21.40 Россия жамоат телевидениеси.
- 21.40 Янгиликлар. 21.45 «Янги қурбон». Теле-сериял. 22.35 «Кутирчоқлар олами». Телефильм.
- 22.55—23.30 Россия давлат телевидениеси.
- 23.30 Янгиликлар. 23.35—23.40 Янгиликлар.
- 17.10—18.45 Туркия телевидениеси.
- 18.45 Дастурнинг очилиши. 18.50 «Мульткарусель». 19.15 Янгиликлар. 19.20 «Онаҳон». 19.45 «Интер-спорт». 20.00 «Санта-Барбара». Телевизион бадийий фильм. 20.50 «24 тулқинида». 21.05 «Каталон». 21.20 «Хайро фитналар». Теле-сериял (Италия). 22.45 «Дурларшан» телекомпаниясининг курсатувлари. 23.15 Янгиликлар. 23.20 — 23.30 «Хайрли тун!».

- 22.35 «Бутун умр давомида». Телефильм.
- 22.55 — 23.30 Россия давлат телевидениеси.
- 23.30 Янгиликлар. 23.35 — 23.40 Янгиликлар.
- 17.10 — 18.45 Туркия телевидениеси.
- 18.45 «Мульткарусель». 19.00 «Умид чечаклари». 19.30 «Рангинкамон». 20.00 Янгиликлар. 20.35 «Иймон». 20.40 «Монитор-Осие». 21.10 «Уй оstonдан бошланади». 21.40 «Тақдир қалити». 22.20 «Бу бустон аро...». 22.50 «Алло, эшитаман...». 23.20 Араб эстрадаси. 23.50 — 24.00 «Хайрли тун!».

ШАНБА, 11

- 6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонгги дам олиш дастури. 8.00—8.25 «Ахборот».
- 8.25 Республика газеталарининг шарҳи. 8.35 «Тараннум». Мусикий дастур. 9.05 «Инжиқ малика». Мультфильм. 9.15 Муборак Рамазон тухфаси: «Мухаммадун Расулудлох». Куп қисми телевизион бадийий фильм. 3-фасл. 2-қисм. 10.00 «Ватанимга хизмат қилмаган». 11.00 «Кувноқлар даврасида». 11.20 «Ташриф». Дам олиш дастури. 12.00 «Морена Клара». Теле-сериял. 12.45 «Цирк! Цирк! Цирк!». 13.20 «Менга сўз беринг». 14.00 «Кувноқ стартлар». 14.40—15.25 «Туркистон — умумий уйимиз».
- 17.55 Курсатувлар тартиби. 18.00 «Совга». 10.00 «Мен — елликман». 10.30 «Ойдин йул». 10.50 «Шохрух» клуби. 11.20 «Кувноқ бахш этиб». Театрлаштирилган адабий курсатув. 12.00 «Морена Клара». Теле-сериял. 12.45 «Удлаборун хизматлари». Болалар учун телеспектакль. 13.40—14.20 «Маънавият» видеоканали.
- 17.55 Курсатувлар тартиби. 18.00 «Совга». 18.25 «Олам». 18.45 «Ўзбектелефильм» курсатиди: «Аскарлар қуйлаган да». 18.55 «Мактуб». 19.10 «Сиз севган қушиқ». 19.25 Янгиликлар. 19.30 «Ахборот» (рус тилида). 19.50 Оқшом эртақлари.

ЯКШАНБА, 12

- 6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонгги дам олиш дастури. 8.00—8.25 «Ахборот».
- 8.25 «Камалак». Болалар учун киноластуру. 9.15 Муборак Рамазон тухфаси: «Мухаммадун Расулудлох». Куп қисми телевизион бадийий фильм. 3-фасл. 2-қисм. 10.00 «Ватанимга хизмат қилмаган». 11.00 «Кувноқлар даврасида». 11.20 «Ташриф». Дам олиш дастури. 12.00 «Морена Клара». Теле-сериял. 12.45 «Цирк! Цирк! Цирк!». 13.20 «Менга сўз беринг». 14.00 «Кувноқ стартлар». 14.40—15.25 «Туркистон — умумий уйимиз».
- 17.55 Курсатувлар тартиби. 18.00 «Хамданга муъжизалар еки...». 18.15 «Борже узуги». Теле-сериял. 19.00 «Келгуси ҳафтада». 19.15 «Соғинг». 19.25 Янгиликлар. 19.30 «Панорама» (рус тилида). 19.55 Янгиликлар. 20.00 «Бир улка-ки...». 20.25 Янгиликлар. 20.30 «Хафтанома». 21.00 Янгиликлар. 21.05 «Мусиқа салтанати». 21.25 Футбол олами. 22.00 «Шахс ва баҳс». 22.25 «Илҳом сатрлари». 22.30 Муборак Рамазон тухфаси: «Мухаммадун Расулудлох». Куп қисми телевизион бадийий фильм премьераси. 3-фасл. 3-қисм. 23.15 Рамазон қушиқлари. 23.25 Янгиликлар. 23.30 «Хафтанома». 24.00 «Келгуси ҳафтада». 00.15 Тунги тароналар. 00.25—00.35 «Ватан тимсоллари».
- 9.00 «Бутуннинг боласи». 9.20 «Мульти-пульти». 9.40 «Дуне қуриб дуне ярат». 10.00 «Дилором наволар». 10.05 «Болажон» экрани. 11.45 «Мулоҳаза учун мавзу». 12.05 «Унутилмас таъмарлар». 13.45 «Таманно». 13.55 «Умрбоқий мерос». 14.10 «Мезон». 14.25—16.05 Видео — «О...».
- 18.00 Бутун ТВ-2 оқшом дастурида. 18.05 Янгиликлар. 18.10 «Даракчи». 18.25 «Боланинг тили...». 18.35 «Мульти-пульти». 19.00 «Табиат шифохонаси». 19.10 «Эхтиром». Радио режиссери Н. Дуетхужаев. 19.25 Янгиликлар. 19.30 «Панорама» (рус тилида). 19.55 Янгиликлар. 20.00 «Оққиш». Актер М. Миралиев. 20.20 «Дилором наволар». 20.25 Янгиликлар. 20.30 «Хафтанома». 21.00 Янгиликлар. 21.05 «Хушвақт будинг». Дам олиш дастури. 21.30 «Мувозона». Келгуси ҳафта тақвими. 21.40 Оҳанглар ва Ўзлонлар. 22.00 Видео—«О». 23.40 Дастур ниҳояси.
- 17.35 Дастурнинг очилиши. Ўзлонлар.
- 17.40 — 22.50 Россия жамоат телевидениеси.
- 22.55 Янгиликлар. 23.00 — 23.25 «Панорама».
- 9.00 «Эй! Тонгингиз хайрли бўсин!».
- 9.30 «Ўзбекистон янгиликлари» (инглиз тилида). 9.40 «Эртақларнинг бу сехрли олами». 11.20 «Аралаш». 11.50 «Жонли сайера». 12.10 «Парле ву франсе?». 12.40 «Биргилликда қуйлайдиқ». 13.30 Киносалон. «Угри-фаришта». Бадийий фильм. 15.40 «Афсоналар ва ҳақиқат». Хужайтлик кино. 16.20 «Кинопрофи». Жаҳон кинематографияси янгиликлари. 16.50 «Менинг кучам».
- 17.10 — 18.45 Туркия телевидениеси.
- 18.45 «Мульткарусель». 19.00 «ТВ IV да етти кун» (узбек тилида). 19.15 «Телешриф». 19.30 «Сенинг вақтинг». 20.00 «ТВ IV да етти кун» (рус тилида). 20.15 «Иштирок этувчилар». 20.45 Янгиликлар. 20.50 Киносалон. Б. Бертадучининг «Конформист» фильми. 22.35 «Кинопрофи». Жаҳон кинематографияси янгиликлари. 23.05 Янгиликлар. 23.10 — 23.20 «Хайрли тун!».

Ойнаи жаҳонда

7—12 январь

- 6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонгги дам олиш дастури. 8.00—8.25 «Ахборот».
- 8.25 Республика газеталарининг шарҳи. 8.35 «Лирик концерт». 8.55 «Умид учқунлари». Теле-журнал. 9.15 «Морена Клара». Теле-сериял. 10.00 Янгиликлар. 10.05 «Чемпион билан учрашув». 10.30 Ўзбек тилини урганамиз. 11.00 «Мен тугилган тулроқ». Публицистик курсатув. 11.30 «Сихат-саломатлик». 11.50 «Кичикнинг» студияси. «Доно бола даврасида». 12.20 «Мазрифат» видеоканали. 13.20 «Яхши кайфият». Мусикий дастур. 13.50 Мультфильм. 14.00 Янгиликлар. 14.05—15.45 Т. Мингуллин. «Алла». Юнус Ражабий номидидаги Жиззах вилоят театрининг спектакли.
- 17.55 Курсатувлар тартиби. 18.00 Янгиликлар. 18.10 «2000-йилдан сунг». Теле-сериял. 18.30 «Кузгудаги акс». Фото-танлов. 18.40 «Катта танлафус». Мусикий дастур. 19.05 «Билиб қўйган яхши». 19.15 «Дилнаво садолар». 19.25 Янгиликлар. 19.30 «Ахборот» (рус тилида). 19.50 Янгиликлар. 19.55 «Юзма-юз». 20.15 Оқшом эртақлари. 20.25 Янгиликлар. 20.30 «Ахборот». 20.55 Янгиликлар. 21.00 Буюк келажак сари. 21.20 «Иймон». 21.45 Муборак Рамазон тухфаси: «Мухаммадун Расулудлох». Куп қисми телевизион бадийий фильмнинг 1 ва 2-фасллари ҳақида курсатув. 22.30 Мақом кечаси. 23.10 «Мутойиба». Пайшанба хабарлари. 23.25 Янгиликлар. 23.30 «Ахборот». 23.55 Тунги тароналар. 00.10—00.20 «Ватан тимсоллари».
- 9.00 «Ерилотш». Мультфильм. 9.20 «Бутуннинг боласи». 9.40 «Жаноби Бинн хангома-лари». 10.00 «Жозоба». 10.20 «Зиндаги еҳуд муҳаббат». 10.45 «Кинонигоҳ». 12.25—13.00 «Спорт қитъаси».
- 18.00 Янгиликлар. 18.10 Янгиликлар. 18.15 «Бор эканда, йуқ экан...». 18.35 «Камолот». 18.55 «Тилло Т». 19.15 «Ором онлари». Видео-клип. 19.25 Янгиликлар. 19.30 «Ахборот» (рус тилида). 19.50 Янгиликлар. 19.55 «Сиздан ишорат». 20.25 Янгиликлар. 20.30 «Ахборот». 20.55 Янгиликлар. 21.00 «Санта-Барбара». Телевизион бадийий фильм. 21.50 «Халда луқони». 22.10 Оҳанглар ва Ўзлонлар. 22.40—00.20 «Кинонигоҳ».
- 17.50 Янгиликлар. 17.55 Янгиликлар. 18.00 «Эхтир булинг, маймулар». «Агар отам урнида бўлсам...». Мультфильм. 18.30 «Дарбадар». Бадийий фильм. 3-серия.
- 7.30—9.00, 19.15 — 21.40 Россия жамоат телевидениеси.
- 21.40 Янгиликлар. 21.45 «Янги қурбон». Теле-сериял.

- 6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонгги дам олиш дастури. 8.00—8.25 «Ахборот».
- 8.25 «Аёл қалби наволари». Мусикий дастур. 8.50 «Кампф этилган имкониятлар». 9.15 «Морена Клара». Теле-сериял. 10.00 Янгиликлар. 10.05 «Юрт таянчлари». Публицистик курсатув. 10.30 Янги алоқоний урганамиз. 11.05 «Ассалом, япон тили». 11.45 «Шаҳар таронаси». Бадийий фильм. 13.20 Болалар учун. «Олтин балчиқ». Хоразм вилоят кузирчоқ театрининг спектакли. 14.00 Янгиликлар. 14.05—14.30 «Кизиқлар учрашувлари». Композитор Аваз Майсуров. 17.55 Курсатувлар тартиби. 18.00 Янгиликлар. 18.10 «2000-йилдан сунг». Теле-сериял. 18.30 «Кузгудаги акс». Фото-танлов. 18.40 «Катта танлафус». Мусикий дастур. 19.05 «Билиб қўйган яхши». 19.15 «Дилнаво садолар». 19.25 Янгиликлар. 19.30 «Ахборот» (рус тилида). 19.50 Янгиликлар. 19.55 «Юзма-юз». 20.15 Оқшом эртақлари. 20.25 Янгиликлар. 20.30 «Ахборот». 20.55 Янгиликлар. 21.00 Буюк келажак сари. 21.20 «Иймон». 21.45 Муборак Рамазон тухфаси: «Мухаммадун Расулудлох». Куп қисми телевизион бадийий фильмнинг 1 ва 2-фасллари ҳақида курсатув. 22.30 Мақом кечаси. 23.10 «Мутойиба». Пайшанба хабарлари. 23.25 Янгиликлар. 23.30 «Ахборот». 23.55 Тунги тароналар. 00.10—00.20 «Ватан тимсоллари».
- 9.00 «Ерилотш». Мультфильм. 9.20 «Компьютер-Осие». 9.35 «Оро». 9.45 «Қалбимда Ўзбекистон». 9.50 «Мак ва Матли». 10.10 «Бебаҳо лаҳзалар». 10.20 «Олтин кент». 10.35 «Беминнат маслаҳат». 10.55 «Ором онлари». Видео-клип. 11.00 «Кузгу». 11.30 «Хусусийлаштириш: қадим бақалар». 11.45 «Зерикмай десангиз...». 12.05—13.45 «Кинонигоҳ».
- 18.00 Янгиликлар. 18.10 Янгиликлар.

- 10.00 Янгиликлар. 10.05 «Кайсар малика». Туқимачилар маданият саройи ҳалқ театрининг спектакли. 10.30 Немис тили. 11.00 «Янги йил саргузаптлари». 11.30 «Оналар мактаби». 12.00 «Алғая ва замон». Публицистик курсатув. 12.25 «Полдон ва қизикчи». Бадийий фильм. 14.00 Янгиликлар. 14.05—14.35 «Ассалом, Янги йил!» Болалар карнавали.
- 17.55 Курсатувлар тартиби. 18.00 Янгиликлар. 18.10 «Ўзбектелефильм» курсатиди: «Ҳарбий марш садолари». 18.30 Бизнес ҳафта яқундари. 18.40 «Морена Клара». Теле-сериял. 19.25 Янгиликлар. 19.30 «Ахборот» (рус тилида). 19.50 Янгиликлар. 19.55 «Эртага — шанба». 20.15 Оқшом эртақлари. 20.25 Янгиликлар. 20.30 «Ахборот». 20.55 Янгиликлар. 21.00 Буюк келажак сари. 21.20 «Ривоят». 21.30 «Таниш ва номаълум». 21.50 «Хулп

Бундан ун беш йил илгари Тошкент циркига Тошкентдан бир гуруҳ санъатчилар келишганди. Ушанда узун қизил духоба куйлак, бошида думалоқ куклуши кийган навиҳол қиздор уйнарди. Ажабо, унинг қулида лангарчун урнида чиройли нақшли куза, у ҳам елкасида эди. Билсак, бу дорбоз (кейинчалик Тошкентда хизмат курсатган артист) Нарзинисо Алиева экан.

Яна хотирамда қолган бир воқеа. «Тоғлик Помир карвони» атракцион давом этарди. Дастур ниҳоятда жонли, қизиқарли тўзилган: чавандозлар, ҳаво гимнастикачилари ва муаллақчилар, найрангбозлар, чакқон акробатлар бирма-бир алмашинарди. Лекин бу

НАРЗИНИСО МЎЪЖИЗАСИ

лар ичида Нарзинисо аққол кузага тапшларди. Нарзинисо Алиева дорбозлик касбини ун беш йил давом эттириб, АКШ, Европа, Исроил, Лотин Америкаси ва кулгина бошқа давлатларда муваффақият қозонган. Кейинчалик у «Дустон» дорбозлик гуруҳининг раҳбари, устози ва асосий уйинчиси сифатида дунёга ном таратди. Н. Алиева цирк артисти касбини улутлаб бунлай дейди:

— Циркда ишлаш учун ниҳоятда филоли бўлиши шарт, бўлмаса сингиб қолади киши. Цирк бизнинг ҳам шодлигимиз, ҳам юрак уйғоғимиз. Циркдан узоклашиб бўлмайди. Аллақачон циркда уйнамаётган артистлар ҳам бу даргоҳ

га тез-тез келиб туришди. Уларни етаклаб келган нарса цирк, санъат.

«Омская правда» газетасида чиққан мақолада мухбири Н. Алиева ҳақида шундай ёзган эди: «Улар биз билан сиз учун ишлашди Циркда эзи

Цирк

устидан эзи галаба қилиш қонун бўлиб қолган. Н. Алиева раҳбарлигидаги артистлар бир дор арқондан иккинчисига шундай ҳавола айланиб туршадиларки, еқа ушлаб ҳайрон бўлишдан бошқа чора йўқ».

Аммо Унисо (уни касбдошлари циркда шундай ата-

Шифокор муолажаси инсон аъзоларини оғриқдан ҳалос этиб, ҳаётга муҳаббатини, меҳнатга гайратини оширади. Оқ ҳалат гўёки тан-сихатлик ва саломатлик белгисидир. «Соглом авлод учун» кураш олиб бораётган Абу Азиз Саво номидagi Наманган шаҳар соғлиқни сақлаш бўлими ходимлари хизматидан миқдорлар беҳад мамнун. Айнисқа урлозия бўлимда беморларга малакали шифокорлар муолажа кўрсатишапти.

СУРАТДА: бўлим бошлиғи Қаримжон Турабоев ҳамма билан Комилжон Охунов ва Дилфуза Умаровлар билан.

А. ЮСУФБОВЕВ олган сурат.

ХОРИЖДА ҲАМ ТАЛАБ ОРТМОҚДА

Мустанкил Ўзбекистонимизни бутун дунёга танитаётган «УздЭУавто» кўшма корхонасида бу йил 125 мингтадан кўпроқ автомобиль ва микроавтобус ишлаб чиқарилади. Уларнинг ярмидан зиёда «Нексия» автомобильлари ташкил этилади. Асақдаги бу улкан корхона ишга тушгандан бундан унган олти ой мобайнида 30 мингтага яқин машина чиқарилади. Гўят қулай ва қўрамлиги, енгил бошқарилиши, енгил кам сарфлаши туфайли бу машиналарга хорижда ҳам талаб тобора ортмоқда.

ХАЛҚ УСТАЛАРИ БУМЛАРИ ТАҲЛИВИ

Наманган вилоятида халқ усталари буюмлари танилиб бундай улди. Танловда егочга уйиб гўл солинган кўчиқлар, қўлда тикланган сузаналар, юз қилдан ортиқ бошқа ажойиб буюмлар намойиш қилинди.

Ғолиблар учун катта пул мукофотларини таъсис этган вилоят товар ишлаб чиқарувчилар ва тадбиркорлар палатаси танлов асосларини чиқарди. Вилоят марказида эскилик буюмлар билан савдо қилувчи махсус магазин очилиш тўғрисида қабул қилинган қарор ташкил иштирокчилари учун ана бир мукофот бўлди. Эндиликда халқ ижодчилиги усталари уларига ясаган буюмларини бемалол сотишлари мумкин.

ЭЛ СОҒЛИГИНИ КЎЗЛАБ

Самарқанд вилоятининг Жонбой туманида қишлоқ ижтимоий инфратузилмасини ривожлантиришга катта аҳамият берилмоқда. Жумладан, бу ердаги «Жонбой» ва «Ҳақиқат» жамоа ҳужалиқларида қишлоқ тиббиёт пунктларининг фойдаланишга топширилиши аҳолини мамнун этган эди. Янги йил байрами арафасида эса «Губдин» жамоа ҳужалиғида ҳам шундай замонавий саломатлик маркази очилди.

УҚУВЧИЛАР АКАДЕМИЯСИ

Самарқанддаги Й. Охунбоев номи билан устилар ва усмирлар ижодкорлиги саройи жамоаси кичик фаилар академиясини ташкил этиш ташаббуси билан чиқди. Ўзбекистон фаилар академияси Самарқанд бўлими ва вилоят халқ таълими бошқармаси бу ташаббусни қўллаб-қувватлади. Ҳозирда кичик академиянинг икки бўлими фаилар курсатмоқда. Уларда ешлар атраф-муҳитни муҳофаза қилиш, Ўзбекистон халқлари маданияти ва тарихини урганмоқда.

БОШ МУҲАРРИР НЕМАТ ҒЎБУБОВ

Тахрир хайъати: Марк ЖУМАНИЕЗОВ, Расулмат ХУСАИНОВ, Мирзажон ИСЛОМОВ, Маҳмуд МИРЗАЕВ, Эркул ЗИКРИЕВ, Сиддиқжон МУҲАМЕДЖОНОВ, Мирғиёс ҚАЮМОВ (бош муҳаррир уринбосари), Суннатилла САЙДАЛИЕВ, Обиджон ҒОФУРОВ (масъул котиб), Равшан БОБОМУҲАМЕДОВ.

Ўз даврининг етук мутафаккир шоири ва фозил шахсларидан бири бўлган Хожа (Пошшахожа бини Абдулваҳҳожа) 1480 йили Нисо шаҳрида таваллуд топиб, 1547 йили Бухорода вафот этди. У бизгача «Мифтоҳул-адл», «Гулзор» ва «Мақсадул-атвор» номли фалсафий-ахлоқий асарлари орқали етиб келган.

Ўрта асрнинг буюқ донишманд, мутафаккир шоирлари Алишер Навоий ва Абдурахмон Жомийларнинг инсонпарварлик таълимотларидан келиб чиққан ҳолда, у яхшилик ва ёмонлик муаммосини тўғри ҳал қилиш билан бу кенг қамровли масалага ўз қарашларини билдиради.

Хожа қарашларида яхшилик гоёсини илгари сурган ҳикоятлар куп бўлиб, улардан бири чумчуқ ва унинг насиҳатлари ҳақиқатдир. Яъниким бир киши бир чумчуқни қафасда сақлаб экан. Чумчуқ тилга кириб: «Мени қафасдан озод этсанг, сента уч фойдали панд айтман», дебди. Киши чумчуқнинг пандинини эшитгач куйиб юбормоқчи бўлди. Чумчуқ: «аввал улким, ҳар нимарса қўлингдан чиқса, унинг учун кайғу емагил ва яна маҳол сўзни асло қабул қилмагил. Энди мени йнборил, яна бирин айтман» деб қафасдан бушагач, «менинг қорнимда Йигирма миққол (1 миққол — 4,1 гр) лаъл бор эди. Ул лаъл қўлингдан кетди», — деди. Чумчуқ эгаси афсус чекаётганини қуриб, биринчи пандини эслатади ва «эзим йигирма миққол эрмайман-ку, йигирма миққол лаъл қорнимда не турдуқ сизга», — дейди, сунгра унингчун панд урнига: «бу егочнинг ту-била бир қузача танга турар, они олиб харж қилгил», — деб учиб кетди.

Чилдан ҳам дарахт тағидан бир офтоба танга чиқди.

Эркинлик инсонни эзи яшаб турган жамиятнинг фаол аъзоси даражасига етказар экан, бунинг учун у ҳеч нарсага аямаслиги лозим, деган фикрни ҳикоят замиридан аниқлаш мумкин, эеро бу фикр Хожа яшаган XVI аср учун улкан ютуқдир. Чунки фақат озод кишигина маънавий юксакликка эришади, шунинг учун ҳам кулгина буюқ эотлар: Беруний, Ибн Сино, Насимий, Машраб қабилар эркинликни биринчи урнига қўйганлар.

XV асрда яшаган эронлик мутафаккир Давонийнинг фикрича, эркинлик инсоннинг оқилона фаолияти, софил ва тўғри ҳаракатини ифода-лайди.

Чумчуқнинг эркинлик йўлидаги оқилона ҳаракатлари, Хожанинг бу боралиги тушунчаси Давонийга яқин эканлигини тасдиқлайди.

Икки иш қўямас бани одамни дахр ичра мажол, Бир таасуф ўтган ишга, бир доғ-амри мажол. Одам улсанг, қўб таасуф ема ўтган иш учун, Демағил сўзни маҳолу чекамил андин малол.

ЯХШИЛИК КАЛИТИ

Биз улкан мерос ворисларимиз

ликка солади. Ҳамма унинг дарига малҳам топишга шопилади.

Шоҳ деди: Қўнунг ҳар ён чопинг, Манинг учун эски иморат топинг. Келтиринг андин манго бир шиптинг, Дафъ қилай бу марази шиптинг.

Одамлар мамлакат бўйлаб эски иморат ахтариб тарқалиб кетдилар, аммо ҳеч ким, ҳеч қаердан бундай иморат топмади, фақат бойқўшлар зорланиб, хароба излаб, поллоҳон норози эканлигини баён қилдилар. Одамлар ҳориб, толиқиб шоҳ енига қуруқ қайтилар ва бойқўшларнинг сўзини ҳам айтдилар.

Бу ҳар икки ҳикоят эзига хос мазмунга эга бўлиб, чумчуқнинг озод этилиши — уни эркинликка олиб чиққан бўлса, чумчуқ эгаси эса қўш пандинлар орасида ҳам маънавий, ҳам моддий баҳра топади. Бу билан яхшилик ким томонидан бажарилишидан қатъи назар, албатта, инсон камолотининг беағи сифатида қадрланади.

Хожанинг яхшилик ҳақидаги қарашлари буюқ мутафаккир Жомийнинг қўйидаги фикрига ҳам-ҳанглир:

Қолдирай лессан жаҳонда яхши ном, Яхшилик қил, яхшилик қилгил мулом. Яхшиликни сен ўзинга ишга қил, Ҳеч киниша раижо озор бермагил.

Агар киши бу дунёда номин қолсин деса, доимо яхши ва хайрли ишлар билан шуғулланиши, кишиларга озор бермаслиги, ёмон ишлардан тийилиб, яхши одамлардан урناق олиши, уларнинг олижаноб хатти-ҳаракатини кузатиши лозим.

Мутафаккирнинг ҳикоятларида улутланган инсон фазилатларидан яна бири, бу ғурусизлик, ва яна бири фикр-мулоҳаза, чуқур тафаккур ва мушоҳада билан иш юритишидир. Хожанинг фикрича, инсон ҳеч қачон елгон сузлаб яхшилик йўлига қира олмайди. Чунки ким елгон сузласа, зинҳор унинг аламини чеққувсидир, нетақи елгоннинг умри қисқа, узати эса пучдир. Йўламай, шошма-шошарлик билан бажарилган иш куп чоғларга кузланган мақсадни бермайди. Инсон фикр-мулоҳаза, фаросат ва идрок билан ҳар бир масалага оқилона енда-ишши, уни тўғри ечимга келтиришга ҳаракат қилиши, эеро, у хато қилган чоғида ҳам афсус-надоматга берилмас-дан, уни ижобий ҳал этиш йўлидаги ахтармоғи даркор.

Хожа ўз даври ҳукмдорларини Нуширавондек инсонпарвар, алолатпарвар бўлишга ундайди. Бунинг учун, аввало фуқаро тинчлигини, туқлигини таъминлаш, уларнинг шарт-шароитларини яратиш муҳим деб билиди. Шу билан бир қаторда унинг алолат ҳамда инсонпарварлик сие-сати мамлакат ҳудудиди ҳар бир фуқарога етиб бораётгани йўқми, бек ва амалдорларнинг бу борадаги тутган урни, бажаретган ишлари, курсатетган фаолиятлари қандай эканлигини назорат қилиб, аҳен-аҳенда бевосита уларни текшириб тури-риш ҳам мақсадга мувофиқ деган фикрга келади.

Ҳикоятдаги бойқўшнинг қулбаси, изтироб ва алам утида ениши Хожа дунёқарашига, алолатли ҳукмдор даврида адолат ва инсонпарварликнинг танга қилиши-лар. Алолат бор жойда ёмонлик устидан яхшилик зафар қилавереди, бахтсизлик ва зулмга урин қолмайди.

Хожа даврининг шоир ва файласуфи сифатида унинг образли тафаккури билан эзи яшаган жамият иллатларини, унинг гайриахлоқий нуқсонларини танқид остига олади, бироқ бу иллат ва нуқсонларнинг ижтимоий келиб чиқиш сабабларини тушунтиришда мутафаккир баъзи чекланишларга йўл қўяди. Хожа баъзи бир ҳаётий кузатишларга таяниб ана шу сабабларни фалсафий тасвирлаб беради, аммо уларни моддий омиллар билан боғламайди. Шундай бўлса-да, бизнинг фикримизча, Хожа яхшилик ва ёмонлик муаммосини реал ҳаётий шароитдан, инсонларнинг ўзаро доимий муносабатидан, ахлоқий хатти-ҳаракатидан из-лайди.

Сирожиiddин ҒОЗИЕВ, Жиззах давлат педагогика институтини ўқитувчиси.

УНУТИЛМАС УЧРАШУВЛАР

Навоий кундан-кунга ривожланиб бораётган шаҳарлардан бири. Бу ерда қўллаб маданият масканлар ишга туширилмоқда. Шароф Рашидов номи урта мактаб қўшма-га ажойиб кутубхонада фаолият юритаётган Саломатхон Хусанова кўчилик ҳурмати қозонди. Унинг иш тажриблари оммалаштирил-ляпти. Моҳир кутубхоначининг ташаббуси билан китобхоналар конференциялари, ёзувчи ва шоирлар билан учрашувлар уюштирилмоқда. «Амир Темури фахримиз», «Фитрат — давр ёзувчиси», «Алишер Навоий ва узбек тили» каби мавзулардаги кечалар кўчиликда катта қизиқиш уйғотди.

П. ЭРҒАШЕВ.

ТОШКЕНТ ШАҲАР СОБИР РАҲИМОВ ТУМАНИДАГИ «ОЛИЙ ТАЪЛИМ ТАЪМИНОТИ» ФИРМАСИ ТУГАТИДИ.

Тошкент шаҳар Собир Раҳимов тумани давлат солиқ инспекцияси томонидан 1994 йил декабрь ойида Носирова Маргамжон номига берилган 010791-рақамли патент ҳужжати ва қайд этиш дафтари йўқолганлиги сабабдан бекор қилинади.

МАКТАБ ИШГА ТУШДИ

Наманган вилояти Янгиқўрғон туманининг Бекобод қишлоғидаги 43-мактаб уқувчилари қишлоқ таълимдан сунг ўқиниши мактабнинг янги биносида давом эттирилади. 420 урили янги бино фойдаланишга топширилгани туфайли дарслар энди фақат бир сменада олиб борилади.

Бир пайтлар маблаг етишмаслиги сабабли бино қурилиши тўхтаб қолган эди. Республика Вазирилар Маҳкамасининг утган йил май ойидаги «2000 йилгача бўлган даврда Ўзбекистон Республикаси қишлоқ ижтимоий инфратузилмасини ривожлантириш дастури тўғрисида»ги қароридан сунг ишлар яна жалд суратлар билан бошланиб кетди. «Наманган қишлоқ трестининг» Чортоқ механизациялашган кўча колоннаси и-чиларининг фидокорона меҳнати туфайли туққиз миллион сумлик қурилиш ишлари бажарилди. Қурилишга пул маҳал-лий бюджетдан ажратилди.

«ОҚТЕПА» ОБОД БЎЛМОҚДА

Олтинқул туманидаги «Оқ тепа» жамоа ҳужалиғи хонадонларида «Зангори олов» ена бошлади. Бу ерда 43 километрик газ қувурини етқишиш ишлари тугатилди.

Жамоа ҳужалиғи ҳар йили пахта, галла ва бошқа қишлоқ ҳужалиғи маҳсулотларидан юқори ҳосил олиши туфайли қишлоқни галлаштириш имконига эга бўлди ва бу ишга 3 миллион сум маблаг ажратди. Жамоа ҳужалиғи бутунги кунда ишлаб чиқаришдан тушаётган фойда ҳисобига қишлоқда клуб, кино-театр, кутубхона ва маданият саройи биносини таъмирлади, чойхона ҳамда ҳаммом таъмирланди, ишга туширилди.

Ҳужалиқ марказида маҳаллий тадбиркорлар маблаг ҳисоби-га савдо дуконлари, саргарошхона, санаят маҳсулотлари бозори ва мол бозоридан иборат янги тузар қурилди. Гузар енида хонадонлар ва ҳужалиқлар учун турар маҳсулотлар етқиши берувчи бир қанча цех ва кичик корхоналар ишлаб турибди.

ЭНГ УЛКАН ГЎЛ

1818 йили доктор Арнольд Иллонезини оролдидаги одам еғи етмаган урмонлар орасида дунёда энг улкан гўл қурди. Унинг оғирлиги беш килограмм, эми салкам бир метр эди. Доктор Арнольд ўз кашфиетини тасвирлашга ултурмади. Бир неча кундан сунг тропик безтақ касаллигидан вафот этди. Оралан икки йил утгандан сунггина буюқ инглиз ботаниги Роберт Броун туфайли мазкур гўл фан оламига маълум бўлди. Броун гўли биринчи кашфиетчиси номи билан «Раффле-зия Арнольда» деб атади.

ЙЎЛ КЎРСАТУВЧИ ҲЎСИМЛИК

Уттан аср охирида ботаниклар Америка қитъасининг энг гарбий қисмидаги евоий ултоқларда япроқлари меридиан чизиги бўйича жойлашган усимликни учратди.

Кўп ўтмай немис ботаниги Сталь бу компас-усимликни Европада ҳам топади. У аллақачон маълум бўлган евоий салат усимлиги экан.

ЯПРОҚ ҚОҒОЗ

Қадимда соябонгудли пальма парчатининг япроқлари Цейлон ороли аҳолиси учун қоғоз вазифасини утаган эди. Ороликлар пальма япроқларини дастлаб қайноқ сувага ботириб олишган. Шундан кейин қуримайдиган ва синмайдиган ҳолга келган бундай япроқларга угли қилиб йўналиш чуп билан тат битишган.

Япроқ-қоғозлар уша вақтларда ниҳоятда қадрли материал ҳисобланганидан унга энг муҳим ҳужжатларини битишган. Олдий ёзувлар эса бошқа пальмаларнинг япроқларига туши-рилареган.

СУЗУВЧИ «ОРОЛ»

Тропик минтақада учрайдиган сув усимликлари баъзан бутун бошли сузувчи ороллар ҳосил қилади. Шундай «орол»лардан бири буландан икки юз йил илгари Миссиясини даресининг Апафалли деган қўйи тармоғида бундага келган.

Орол аста-секин усиб, 1816 йилда узунлиги 15 километр, эми 240 метр, қалинлиги эса 3 метрга етган. Сузувчи бу «орол» оқибатда мазкур дарёда кема қатновига катта ҳақ туғдириди.

Шунга қара, 1835 йилда Луизиан шпанининг маъмурияти «орол»ни йўқ қилишга киришди. Машаққатли бу иш тўрт йил давом этди.

АДОЛАТЛИ ҲЎСИМЛИК

Қадимда қулгина Африка қабилалари орасида аллақандай сеҳрли ловия усимликлари тўғрисида бир афсона юради. Шундоқки, жиноятга гўмон қилинган бирор шахс уша ловиядан еғчи, улиб қолса, унинг жиноятчи эканлиги фош этилиди, деб ҳисобланган.

Шунга қара, маҳаллий халқ бу усимликка «адолатли ловия», деб ном беришган. Жиноятда гўмон қилинган ҳар бир шахс, табиғийки, ловиядан қамроқ ейишга уринган.

Ҳудди шу ҳол улмига сабабчи бўлган. Гап шундаки, бу ловиядан олгина еган киши улиб, кўпроқ еганлар, аксинча, омон қолишган.

«ХЕЙЛ-БОПШ» КОМЕТАСИ

АҚШнинг «Сан» газетаси 1997 йили «Нафақат ерда, балки фазода ҳам буюқ ҳодисалар юз берадиган йил», деб эълон қилди. Утган йили америкалик ҳаваскор мунажжимлар Алан Хейл ва Томас Бопш кайф қилган «Хейл-Бопш» кометаси бу йил сайерамиз енидан утади! Уни феврал ва март ойи бошларида тонг қалласида, март охирида ва апрелда эса кечкурун бемалол кузатиш мумкин. Қуран заминимиз билан «Хейл-Бопш» орасидаги масофа 23 март кунининг энг қисқа нуқтасига тушади. Уша кунни комета биздан «атиги» 200 миллион километр узокликда бўлади.

«Хейл-Бопш»ни қуриш нақадар ноёб ҳодиса эканини тасав-вур қилиш учун, у қуеш атрафида бир айланмаб «чиқиниша» 2400 йил «сарфлашини» айтиш қийноқ.

ТУШКЕНТ ШАҲАР МИРЗО УЛУБЕК ТУМАНИДАГИ МУРАТ И П

масъулияти чекланган жамият туғатилади. Давлолар эълон бўлишдан қўндал бошлаб бир ой давомида Акмал Икромов тумани Фазалхон кўчаси 23-уйда қабул қилинади. Мурожат учун телефон: 30-41-88.

ТУШКЕНТ ШАҲАР МИРЗО УЛУБЕК ТУМАНИДАГИ МУРАТ И П

масъулияти чекланган жамият туғатилади. Давлолар эълон бўлишдан қўндал бошлаб бир ой давомида Акмал Икромов тумани Фазалхон кўчаси 23-уйда қабул қилинади. Мурожат учун телефон: 30-41-88.

ТУШКЕНТ ШАҲАР МИРЗО УЛУБЕК ТУМАНИДАГИ МУРАТ И П

масъулияти чекланган жамият туғатилади. Давлолар эълон бўлишдан қўндал бошлаб бир ой давомида Акмал Икромов тумани Фазалхон кўчаси 23-уйда қабул қилинади. Мурожат учун телефон: 30-41-88.

ТУШКЕНТ ШАҲАР МИРЗО УЛУБЕК ТУМАНИДАГИ МУРАТ И П

масъулияти чекланган жамият туғатилади. Давлолар эълон бўлишдан қўндал бошлаб бир ой давомида Акмал Икромов тумани Фазалхон кўчаси 23-уйда қабул қилинади. Мурожат учун телефон: 30-41-88.

ТУШКЕНТ ШАҲАР МИРЗО УЛУБЕК ТУМАНИДАГИ МУРАТ И П

масъулияти чекланган жамият туғатилади. Давлолар эълон бўлишдан қўндал бошлаб бир ой давомида Акмал Икромов тумани Фазалхон кўчаси 23-уйда қабул қилинади. Мурожат учун телефон: 30-41-88.

ТУШКЕНТ ШАҲАР МИРЗО УЛУБЕК ТУМАНИДАГИ МУРАТ И П

масъулияти чекланган жамият туғатилади. Давлолар эълон бўлишдан қўндал бошлаб бир ой давомида Акмал Икромов тумани Фазалхон кўчаси 23-уйда қабул қилинади. Мурожат учун телефон: 30-41-88.

ТУШКЕНТ ШАҲАР МИРЗО УЛУБЕК ТУМАНИДАГИ МУРАТ И П

масъулияти чекланган жамият туғатилади. Давлолар эълон бўлишдан қўндал бошлаб бир ой давомида Акмал Икромов тумани Фазалхон кўчаси 23-уйда қабул қилинади. Мурожат учун телефон: 30-41-88.

ТУШКЕНТ ШАҲАР МИРЗО УЛУБЕК ТУМАНИДАГИ МУРАТ И П

масъулияти чекланган жамият туғатилади. Давлолар эълон бўлишдан қўндал бошлаб бир ой давомида Акмал Икромов тумани Фазалхон кўчаси 23-уйда қабул қилинади. Мурожат учун телефон: 30-41-88.